

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
N U T A R I M A S
1996 m. rugpjūčio 15 d. Nr. 975

Vilnius

Dėl Valstybinio muziejaus nuostatų patvirtinimo

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Valstybinio muziejaus nuostatus (pridedama).
2. Pripažinti netekusiais galios:
 - 2.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. rugsėjo 25 d. nutarimą Nr. 711 "Dėl Valstybinio muziejaus nuostatų patvirtinimo" (Žin., 1992, Nr. [30-936](#));
 - 2.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. liepos 12 d. nutarimą Nr. 590 "Dėl Valstybinio muziejaus nuostatų dalinio pakeitimo" (Žin., 1994, Nr. [54-1031](#)).

Ministras Pirmininkas

Mindaugas Stankevičius

Švietimo ir mokslo
ministras, pavaduojantis
kultūros ministra

Vladislavas Domarkas

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1996 m. rugpjūčio 15 d. nutarimu Nr. 975

Valstybinio muziejaus nuostatai

Bendroji dalis

1. Šie nuostatai nustato valstybinių muziejų sistemą, funkcijas, steigimo, reorganizavimo ir likvidavimo tvarką, muziejų teises ir pareigas, finansavimą, valdymą, apibrėžia muziejų turta ir lėšas, darbo santykius muziejuose.

2. Muziejus - tai visuomenei tarnaujanti ir jos bei gamtos raidą atspindinti vieša, nuolatinė, įstatymo nustatyta tvarka įregistruota kultūros įstaiga, kurios svarbiausia veikla yra kaupti, saugoti, restauruoti, tirti, eksponuoti bei populiarinti materialines ir dvasines kultūros vertybes bei gamtos objektus.

Valstybinis muziejus - tai muziejus, kurio steigėjas yra valstybės valdymo institucija, savivaldybė bei kitos valstybinės įmonės, įstaigos ir organizacijos.

3. Muziejaus veikla grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos muziejų įstatymu, kitais įstatymais ir Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Respublikos Prezidento dekretais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Kultūros ministerijos teisės aktais, šiais nuostatais, muziejaus statutu, taip pat tarptautinėmis konvencijomis ir tarptautinėmis sutartimis bei Tarptautinio muziejų komiteto (ICOM) rekomendacijomis.

4. Valstybinių muziejų sistemą sudaro nacionaliniai, respublikiniai, apskričių, vietiniai ir žinybiniai muziejai.

5. Muziejus, nesvarbu, ar jis turi juridinio asmens teises, veikia pagal steigėjo patvirtintą statutą.

6. Muziejaus statute turi būti nurodyta:

6.1. muziejaus pavadinimas, pavadinimo santrumpa ir adresas;

6.2. steigėjas ir muziejaus pavadinimas;

6.3. muziejaus uždaviniai ir funkcijos;

- 6.4. muziejaus struktūriniai padaliniai ir jų adresai;
- 6.5. profilis, rinkinių struktūra, rinkinių šifrai ir komplektavimo kryptys;
- 6.6. valdymo institucijų sudarymo tvarka, jų kompetencija, funkcijos ir atsakomybė;
- 6.7. darbuotojų priėmimo į darbą ir darbo apmokėjimo tvarka;
- 6.8. lėšų šaltiniai ir lėšų naudojimo tvarka;
- 6.9. kitos nuostatos, susijusios su muziejaus veikla, neprieštaraujančios Lietuvos Respublikos įstatymams.

Muziejaus funkcijos

Nacionalinio muziejaus funkcijos

- 7. Nacionaliniai muziejai - tai muziejai, saugantys svarbiausius valstybės istorijos, meno, technikos, gamtos ir kitokių vertybių rinkinius. Nacionaliniai muziejai:
 - 7.1. atlieka Lietuvos muziejų ir jų rinkinių metodinio apsaugos, apskaitos, eksponavimo ir tyrimo centro funkcijas;
 - 7.2. prisideda prie muziejų darbuotojų tobulinimosi programų rengimo ir vykdymo;
 - 7.3. dalyvauja Kultūros ministerijos atstovams kontroliuojant kitų valstybinių muziejų veiklą ir jų rinkinių apskaitą bei apsaugą;
 - 7.4. kaupia informaciją apie savo profilio Lietuvos muziejų rinkinius;
 - 7.5. kaupia informaciją apie savo profilio muziejų muziejines vertybes, neteisėtai išvežtas iš Lietuvos, taip pat apie lituanistiką užsienyje;
 - 7.6. padeda rengti muziejų veiklą reglamentuojančių teisės aktų projektus;
 - 7.7. rengia muziejų fondų kompiuterizuotos apskaitos programas;
 - 7.8. kartu su švietimo įstaigomis rengia ir vykdo muziejines moksleivių mokymo programas;
 - 7.9. vykdo parodų, švietimo ir tyrimo veiklą visoje Lietuvoje.

Respublikinio muziejaus funkcijos

- 8. Respublikiniai muziejai - tai pagrindiniai specializuoti muziejai, saugantys jų specializacija atitinkančius muziejinių vertybių rinkinius. Respublikiniai muziejai:
 - 8.1. atlieka savo profilio muziejinių rinkinių apskaitos, apsaugos ir tyrimo metodinio centro funkcijas;
 - 8.2. dalyvauja steigėjo atstovams kontroliuojant savo profilio Lietuvos muziejų veiklą ir jų rinkinių apskaitą bei apsaugą;
 - 8.3. kaupia informaciją apie savo profilio muziejų rinkinius;
 - 8.4. prisideda prie darbuotojų, dirbančių su atitinkamo profilio muziejų rinkiniais, tobulinimosi programų rengimo ir vykdymo;
 - 8.5. bendradarbiauja su švietimo įstaigomis ir rengia muziejines moksleivių lavinimo programas;
 - 8.6. vykdo parodų, švietimo ir tyrimo veiklą visoje Lietuvoje.

Apskritis muziejaus funkcijos

- 9. Apskričių muziejai - tai muziejai, saugantys apskrities kultūros istoriją atspindinčius muziejinių vertybių rinkinius.

Apskritis muziejus:

9.1. atlieka apskritis vietinių muziejų metodinio centro funkcijas;

9.2. inicijuoja bendras apskritis muziejines programas, koordinuoja jų įgyvendinimą;

9.3. kaupia informaciją apie apskritis vietinių muziejų rinkinius;

9.4. dalyvauja apskritis kultūros vertybių apsaugos pareigūnams kontroliuojant rinkinių apskaitą ir apsaugą vietiniuose muziejuose;

9.5. prisideda prie apskritis vietinių muziejų darbuotojų tobulinimosi programų rengimo ir vykdymo;

9.6. bendradarbiaudami su apskritis švietimo įstaigomis, rengia ir muziejines moksleivių lavinimo programas;

9.7. vykdo parodų, švietimo ir tyrimo veiklą visoje apskrityje.

Vietinio muziejaus funkcijos

10. Vietiniai muziejai - tai muziejai, saugantys tam tikros teritorijos kultūros istoriją atspindinčius muziejinių vertybių rinkinius. Vietiniai muziejai:

10.1 dalyvauja bendrose apskritis muziejinėse programose;

10.2. bendradarbiauja su rajono švietimo įstaigomis ir rengia muziejines moksleivių lavinimo programas;

10.3. organizuoja su muziejaus veikla susijusius kultūros renginius.

Žinybinio muziejaus funkcijos

11. Žinybiniai muziejai - tai muziejai, saugantys muziejinių vertybių rinkinius, susijusius su steigėjo veiklos sritimi ir jos istorija. Žinybiniai muziejai:

11.1. dalyvauja bendrose muziejinėse programose;

11.2. bendradarbiauja su švietimo įstaigomis ir rengia muziejines moksleivių lavinimo programas;

11.3. organizuoja su muziejaus veikla susijusius kultūros renginius;

11.4. pateikia metines veiklos ataskaitas bei darbo planus steigėjui ir Kultūros ministerijai.

Muziejų steigimas, reorganizavimas ir likvidavimas

12. Muziejus steigia:

12.1. nacionalinius - Kultūros ministerija. Sprendimą dėl nacionalinio muziejaus steigimo arba muziejaus reorganizavimo į nacionalinį priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė kultūros ministro teikimu;

12.2. respublikinius - Kultūros ministerija arba kitos valstybės valdymo institucijos;

12.3. apskričių - apskričių valdytojai;

12.4. vietinius - savivaldybės;

12.5. žinybinius - valstybės ir savivaldybių įmonės, įstaigos ir organizacijos.

13. Muziejaus reorganizavimas - tai muziejaus prijungimas, padalijimas arba kelių sujungimas, taip pat jo struktūros, veiklos ir tikslų pakeitimas, susijęs su muziejaus darbo organizavimo pertvarkymu.

Nacionalinių muziejų reorganizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė kultūros ministro teikimu.

14. Muziejaus steigėjas, norėdamas reorganizuoti muziejų, turi parengti jo reorganizavimo projektą, prieš mėnesį iki sprendimo dėl muziejaus reorganizavimo priėmimo dienos pateikti

jį Kultūros ministerijai ir gauti jos leidimą reorganizuoti muziejų. Muziejaus reorganizavimo projekte turi būti nurodytas muziejaus pavadinimas, adresas, reorganizavimo būdas, tikslas, terminas, reorganizavimo pagrindimas, turto įvertinimas, prievolių perėmimas ir jų terminai, reorganizuojamo bei reorganizuoto muziejaus uždaviniai ir funkcijos bei išsami informacija apie muziejinių vertybių paskirstymą. Prie reorganizavimo projekto turi būti pridėtas po reorganizavimo veiksiančio muziejaus statuto projektas.

15. Kultūros ministerija per 2 savaites nuo kreipimosi gavimo dienos turi priimti sprendimą dėl leidimo reorganizuoti muziejų. Gavęs Kultūros ministerijos leidimą reorganizuoti muziejų, muziejaus steigėjas patvirtina muziejaus reorganizavimo projektą. Jam įgyvendinti sudaroma muziejaus reorganizavimo komisija. Komisiją sudaro ir jos pirmininką skiria steigėjas. Muziejus įgyja reorganizuojamojo statusą nuo reorganizavimo projekto patvirtinimo. Kultūros ministerijos atsisakymą leisti reorganizuoti muziejų steigėjas turi teisę apskusti teismui.

16. Muziejaus likvidavimas - tai muziejaus veiklos nutraukimas.

Muziejaus steigėjas, norėdamas likviduoti muziejų, turi parengti jo likvidavimo projektą, prieš 1,5 mėnesio iki sprendimo dėl muziejaus likvidavimo priėmimo dienos pateikti jį Kultūros ministerijai ir gauti jos leidimą likviduoti muziejų. Muziejaus likvidavimo projekte turi būti nurodytas muziejaus pavadinimas, adresas, likvidavimo terminas, likvidavimo pagrindimas, turto įvertinimas, išsami informacija apie tai, kaip numatoma naudoti muziejines vertybes ir kitokį turta.

17. Kultūros ministerija per mėnesį nuo kreipimosi gavimo dienos turi priimti sprendimą dėl leidimo likviduoti muziejų. Gavęs Kultūros ministerijos leidimą likviduoti muziejų, steigėjas patvirtina muziejaus likvidavimo projektą. Jam įgyvendinti steigėjas sudaro likvidavimo komisiją, į kurią turi būti įtraukti Kultūros ministerijos, steigėjo ir likviduojamo muziejaus atstovai. Komisijos pirmininką skiria steigėjas. Muziejus įgyja likviduojamojo statusą nuo sprendimo dėl jo likvidavimo priėmimo dienos. Kultūros ministerijos atsisakymą leisti likviduoti muziejų steigėjas turi teisę apskusti teismui.

Likviduojamo muziejaus muziejinės vertybės gali būti perduotos tik kitiems valstybiniam muziejams.

18. Jeigu likviduojama valstybinė institucija, turinti žinybinį muziejų, šis muziejus reorganizuojamas arba likviduojamas pagal 14 ir 15 arba 16 ir 17 punktų reikalavimus.

Muziejaus valdymas

19. Muziejui vadovauja direktorius. Muziejaus direktorių ir vyriausiąjį fondų saugotoją skiria pareigoms ir atleidžia iš pareigų steigėjas. Valstybinių muziejų vadovų ir vyriausiųjų fondų saugotojų skyrimas pareigoms ir atleidimas iš pareigų turi būti raštu derinami su Kultūros ministerija.

20. Muziejaus direktorius:

20.1. be atskiro įgaliojimo atstovauja muziejui teisme ir kitose institucijose;

20.2. sudaro sutartis, išduoda įgaliojimus;

20.3. organizuoja visą muziejaus veiklą ir atsako už ją, yra muziejaus tarybos pirmininkas;

20.4. teikia steigėjui tvirtinti perspektyvines veiklos programas;

20.5. tvirtina ekspozicijų ir parodų teminę struktūrą, taip pat parengtus publikuoti leidinius;

20.6. tvirtina etatų sarašą, tarnybinius atlyginimus ir priedus, neviršydamas nustatytojo darbo apmokėjimo fondo, taip pat pareigų instrukcijas ir muziejaus vidaus darbo taisykles;

20.7. įstatymų nustatyta tvarka priima į darbą ir atleidžia iš darbo muziejaus darbuotojus, skiria jiems drausmines nuobaudas ir skatina juos;

20.8. sudaro laikinąsias komisijas muziejaus veiklos problemoms spręsti;

20.9. leidžia įsakymus, privalomus visiems muziejaus darbuotojams.

21. Nacionaliniuose, respublikiniuose, apskričių, taip pat vietiniuose ir žinybiniuose muziejuose, turinčiuose juridinio asmens teises, muziejaus statuto nustatyta tvarka sudaroma 3-9 narių muziejaus taryba, turinti patariamąjį balsą. Į muziejaus tarybą įeina išrinkti visuotiniame kolektyvo susirinkime nariai (profesinės sąjungos atstovai) ir administracijos paskirti atstovai (po lygiai). Steigėjas į muziejaus tarybą skiria savo atstovą. Muziejaus tarybos sudėtį ir darbo reglamentą tvirtina muziejaus direktorius, kuris yra tarybos pirmininkas.

22. Muziejaus taryba svarsto:

22.1. muziejaus organizacinę struktūrą;

22.2. muziejaus statuta, vidaus darbo taisykles ir darbuotojų pareiginių instrukcijų projektus;

22.3. metines ir perspektyvines muziejaus veiklos programas ir jų įgyvendinimo rezultatus;

22.4. ekspozicijų ir parodų planus, publikuoti parengtus leidinius;

22.5. kandidatus į muziejaus struktūrinių padalinių vadovų pareigas;

22.6. muziejaus pajamų ir išlaidų sąmatą ir ūkinės-finansinės veiklos ataskaitas;

22.7. darbuotojų etatų struktūrą ir tarnybinius atlyginimus;

22.8. personalinių įmonių steigimą ir likvidavimą.

23. Muziejaus tarybos sprendimai įgyvendinami direktoriaus įsakymais.

24. Savivaldybių ir žinybiniuose muziejuose, neturinčiuose juridinio asmens teisių, muziejų tarybos gali būti sudaromos steigėjo sprendimu. Tarybos funkcijos nustatomos muziejaus statute.

25. Muziejuje turi veikti fondų komisija pagal kultūros ministro patvirtintus bendruosius fondų komisijos nuostatus.

Muziejaus finansavimas, turtas ir lėšos

26. Nacionaliniai, respublikiniai ir apskričių muziejai finansuojami iš Lietuvos valstybės biudžeto pagal asignavimų valdytojo patvirtintas sąmatas, laikantis Finansų ministerijos nustatytų finansavimo taisyklių ir išdo procedūrų. Nacionaliniam muziejui išlaikyti skiriama suma nurodoma Lietuvos valstybės biudžete atskira eilute.

27. Vietiniai muziejai finansuojami iš savivaldybių biudžetų pagal asignavimų valdytojų patvirtintas sąmatas, laikantis Finansų ministerijos nustatytų finansavimo taisyklių ir išdo procedūrų.

28. Kultūros ministerija turi teisę finansuoti Lietuvos kultūrai svarbias muziejines programas, kurias įgyvendina ministerijai nepavaldūs muziejai.

29. Muziejai, finansuojami iš Lietuvos valstybės biudžeto arba savivaldybės biudžeto, gali turėti nebiudžetinių lėšų, kurių sudarymą ir naudojimą nustato Įstaigų ir organizacijų, finansuojamų iš Lietuvos valstybės biudžeto, nebiudžetinių lėšų sudarymo ir naudojimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos

Respublikos Vyriausybės.

30. Muziejaus turta gali sudaryti muziejaus apskaitoje esančios muziejinės vertybės, intelektualio darbo rezultatai, pastatai, patalpos, kitos pagrindinės priemonės, finansiniai ištekliai ir kitas su muziejaus veikla susijęs turtas. Muziejus šį turta valdo, naudojasi juo neatlygintinai, privalo jį tausoti ir saugoti.

31. Muziejaus pajamas sudaro:

31.1. steigėjo asignavimai;

31.2. tikslinės subsidijos;

31.3. įplaukos už parduotus bilietus, ekskursijų aptarnavimą, leidybą, mokamas paslaugas, kurių sąrašą nustato kultūros ministras;

31.4. fizinių ir juridinių asmenų aukos;

31.5. įplaukos, gautos už patalpų, transporto nuomą;

31.6. muziejaus personalinių įmonių veiklos pajamos.

32. Muziejaus išlaidas sudaro:

32.1. lėšos, skirtos darbuotojų darbo užmokesčiui ir valstybinio privalomojo draudimo įmokoms;

32.2. pastatų išlaikymo išlaidos;

32.3. išlaidos, susijusios su muziejaus veikla;

32.4. kitos išlaidos.

33. Muziejaus finansinę veiklą kontroliuoja steigėjas ir kitos įstatymų nustatytos institucijos.

Muziejaus teisės ir pareigos

34. Muziejaus, neturinčio juridinio asmens teisių, teises ir pareigas nustato steigėjas, tvirtindamas statutą.

35. Muziejus, turintis juridinio asmens teises, turi teisę:

35.1. turėti einamąsias nacionalinės ir užsienio valiutos sąskaitas viename iš Lietuvos Respublikos pasirinktų bankų, taip pat steigėjo leidimu - po vieną užsienio valiutos sąskaitą bet kurioje užsienio valstybėje;

35.2. steigėjo leidimu steigti fondus bei personalines įmones;

35.3. steigėjo leidimu steigti filialus, turinčius savo atskirą buveinę ir galinčius steigėjo leidimu turėti einamąją sąskaitą;

35.4. nustatyti savo teikiamų paslaugų rūšis ir kainas, jeigu jų nenustato muziejaus steigėjas;

35.5. valdyti, saugoti, naudoti valstybės jam perduotą turta ir įstatymų bei muziejaus statuto nustatyta tvarka juo disponuoti;

35.6. priimti ir saugoti depozitus;

35.7. saugoti ir naudoti muziejaus darbuotojų mokslo darbų rezultatus pagal autorių teisių ir kitus Lietuvos Respublikos įstatymus;

35.8. tvarkyti savo ūkinės-finansinės veiklos apskaitą ir teikti įstatymų nustatytoms institucijoms apie ją reikiamą informaciją;

35.9. nustatyti savo vidaus struktūrą (nacionalinių muziejų organizacinę struktūrą tvirtina kultūros ministras);

35.10. sudaryti sutartis, prisiimti įsipareigojimus, steigėjo leidimu sudaryti sutartis, susijusias su muziejaus turto naudojimu;

35.11. atsiskaityti už pateiktas prekes ir atliktus darbus bei paslaugas bet kuria sutarta forma, neprieštaraujančia Lietuvos Respublikos įstatymams ir kitiems teisės aktams.

36. Muziejus privalo:

36.1. naudoti iš Lietuvos valstybės biudžeto arba savivaldybės biudžeto gaunamas lėšas tik muziejaus statute numatytiems uždaviniams vykdyti ir tik pagal asignavimų

valdytojų patvirtintas išlaidų sąmatas;

36.2. užtikrinti muziejaus darbuotojams saugias darbo sąlygas;

36.3. teikti steigėjui ir kitoms įstatymų numatytoms institucijoms savo veiklos ataskaitas bei perspektyvinius darbo planus;

36.4. garantuoti įstaigos finansinių ir statistinių ataskaitų teisingumą.

37. Muziejus gali turėti ir kitų teisių bei pareigų, jeigu tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams bei kitiems teisės aktams ir muziejaus statutui.

Darbo santykiai ir darbo apmokėjimas

38. Darbo santykius ir darbo apmokėjimą muziejuje reglamentuoja Lietuvos Respublikos darbo sutarties įstatymas, Lietuvos Respublikos darbo apmokėjimo įstatymas, Lietuvos Respublikos atostogų įstatymas bei kiti teisės aktai, muziejaus statutas ir muziejaus pareiginės instrukcijos.

39. Su muziejaus fondų saugotojais sudaromos individualios materialinės atsakomybės sutartys.

—